

S. Sayısı : 328

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyetler hakkında kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/1075)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/2249

30 - V - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyetler hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 - V - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

C. Bayar

Esbabı mucibe

Birinci beş senelik sanayileşme programı içinde Sümerbank tarafından kurulması mukarrer demir ve çelik fabrikalarının muvaffakiyetle başarılması ve çalışması; bu sanayiın mahiyeti, yapılacak maddî fedakârlıkların büyüklüğü ve memleketin emniyeti bakımlarından bir himaye ile kabildir.

Filhakika teklif edilen muafiyetlerin hiç birisi memleketin umumî iktisadiyatını mütessir edecek bir vüsat ve mahiyette değildir. Aynı zamanda bunların kullanılması İktisad vekâletinin sıkı bir kontrolüne tâbi tutulmuştur.

Proje ile kabulü istenilen himaye tedbirlerinin hedefi ucuz maliyettir.

Tesis edilmekte olan demir ve çelik fabrikalarının istihsal fiyatının tesbitinde mevaddı ibtidaiye ve yardımcı maddelerin nakliye ücretleri en mühim rolü oynamaktadır.

Bu fabrikaların haiz olacakları muafiyetler ve mevaddı ibtidaiye ve mamulâtının tenzilli tarifelerle naklini temin için ilişik kanun lâyihası tanzim ve takdim kılınmıştır.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/1075

Karar No. 61

7 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyetler hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 - V - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı ka-

rarlaştırılan ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası İktisad vekili huzurile müzakerelendi.

1055 ve 2261 numaralı Teşviki sanayi ka-

nunların tanıdığı muafiyetlerden istifade etmekle kaldıkları takdirde yenilikleri dolayısıyla mamulâtın maliyet fiatı demir ve çelik cihan piyasasının pek üstünde kalacağı tabii olan işbu fabrikalara kolaylıkla ve serbestçe çalışabilmesi için bu lâyiha ile verilmesi derpiş edilen muafiyetleri encümenimiz pek yerinde görmüştür.

Faaliyete başladıkları zaman yevmiye dört bin ton iptidai madde ve senevi iki yüz bin ton mamul madde taşımak ve sevk etmek mevkiinde bulunan fabrikalara bilhassa nakliyat tarifeleri üzerinde tenzilât yapılması lüzumunda Hükûmete verilmek istenen salâhiyet mühimdir.

Bu esas itibarile encümenimiz lâyihayı ve

maddeleri aynen kabul etmiştir.

Havalesi veçhile Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Katırza sunulur.

İktisad E. R.	M. M. Na.	Kâtib
İzmir	Niğde	Niğde
R. Göken	Dr. S. F. Talay	Dr. S. F. Talay
Afyon	Gazi Anteb	Konya
Berc Türker	B. Kaleli	H. Dikmen
Seyhan	Eskişehir	Samsun
Esmâ Nayman	E. Sazak	Ali Tunali
Gümüşane	Kocaeli	Ankara
Edib S. Tör	İ. Dıblan	A. Ulus
İzmir		
Benal Arıman		

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/1075
Karar No. 55

15 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyetlere dair olup İcra Vekilleri Heyetinin 24 - V - 1938 tarihli kararına tevfikân Başvekâletin 30 - V - 1938 tarih ve 6/2249 numaralı tezkeresile Yüksek Reisliğe arz edilen kanun lâyihası ve mucib sebepleri İktisad encümeninin buna dair mazbatasile birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla İktisad vekili hazır olduğu halde Encümenimizde okundu ve görüldü:

Bu babda tahriren ve şifahen verilen izahata nazaran bu fabrika mamulâtının maliyet fiatlarında bunlar için sarfedilecek olan mevaddı iptidaiye ile sair yardımcı mevaddan nakil, tahmil ve tahliye ücretlerinin mühim tesiri olacağından cihan piyasalarının mümasil mamulâtına nisbetle yerli mamulâtının maliyet fiatlarını bu yüzden tevellüd edebilecek yükseklikden mümkün merteye korumak maksadile işbu lâyihanın sevk edildiği anlaşılmış ve zikredilen mucib sebepler Encümenimizde dahi varid görülerek esası kabul edilen

kanunun müzakeresine geçilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi aynen kabul edilmiş ise de ikinci maddedeki hükümlerden bazıları zaten Devlet sermayesile kurulan ticarî sanai ve ziraî ve iktisadi müesseselerin idare ve murakabesi hakkındaki birinci müzakeresi yapılan kanun projesinde dahil bulunduğundan mezkûr madde tadil edilmiş ve diğer maddeler aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Rs.	M. M. N.	Kâ.
Bayazıt	Yozgad	Yozgad
İhsan Tav	E. Draman	
Malatya	İstanbul	Tekirdağ
M. N. Zabcı	Y. Yazıcı	F. Öztrak
İzmir	Bursa	Manisa
K. Dursun	Dr. G. Kahraman	T. Hitit
Diyarbakır		
H. Öniç		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 216

Esas No. 1/1075

27 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyetler hakkında olup Başvekâletin 30 Mayıs 1938 tarih ve 6/2249 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekili hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Bu lâyiha ile Sümerbank tarafından kurulacak olan demir ve çelik fabrikalarına 1055 ve 2261 sayılı teşvikî sanayie aid kanunlarla verilen muafiyetlerden maada bazı muafiyetler temin edilmesi istenilmektedir.

Verilen izahata göre yeni olan bu fabrikaların mamulâtını daha ucuza temin edebilmeleri için verilmesi istenilen bu muafiyetin memleket iktisadiyatına makûs tesiri olmayacağı anlaşılmasına binaen Encümenimiz de lâyihayı kabul eden İktisad ve Maliye encümenlerinin fikrine

iştirak eylemiş ve müzakeresine esas ittihaz eylediği Maliye encümenince hazırlanan metni tertibe aid ufak bir değişiklikle aynen kabul etmiştir.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

R. V.	M. M.	Kâtib
İsparta	Trabzon	İstanbul
M. Ünsal	R. Karadeniz	F. Öymen
Çorum	Diyarbakır	İzmir
E. S. Akgöl	R. Bekit	H. Çakar
Kayseri	Kırklareli	Malatya
N. Kerven	Ş. Ödül	M. Öker
Malatya	Mardin	Ordu
O. Taner	R. Erten	H. Yalman
Seyhan	Trabzon	
N. Eldeniz	Sırrı Day	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyet hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Demir ve çelik fabrikaları 1055 ve 2261 numaralı teşviki sanayi kanunları ile tanınmış olan haklardan başka atideki muafiyetlerden istifade ederler:

A - Memleketin her tarafında bu fabrikaların ihtiyacı için yapılacak her türlü lina, iskele, rıhtım ve her nevi tesisat için Devlete aid araziden lüzumu kadar meccanen verilir. Bu teffiz muamelesi 1055 numaralı kanun mucibince yapılır.

B - 1055 numaralı kanunun 6 ncı maddesinin hükmü demir ve çelik fabrikalarının yer altı boru ve kanallarına da teşmil olunur.

C - Demir ve çelik fabrikalarının hariçten getireceği ve dehilden tedarik edeceği makine ve aksamı ile, mevaddı ibtidaiye, işletme, ıslahat, inşaat ve tamirat malzeme ve her nevi işletme ve nakliye vasıtaları ile memleketin muhtelif taraflarına sevkolunacak mevaddı mamule demiryolu nakliyatı hariç olmak üzere diğer Devlet nakliye vasıtaları ile liman, rıhtım ve iskelelerinden % 50 tenzilatlı tarifeye tâbidir.

Devlet demiryollarında kömür, demir madeni cevheri, mamul demir ve bu fabrikalara muktazi diğer bilûmum tesis ve işletme malzemesi nakliyatında tatbik edilecek tarifeler Nafia ve İktisad vekâletleri arasında kararlaştırılır. İhtilâf halinde İcra Vekilleri Heyeti kararı muteber olur.

MADDE 2 — Sümerbank tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının Sümerbank namına tapuya tescili veya bankaya bağlı şirket veya teşekküle veya banka ile alâkası bulunmayan bir Devlet müessesesine devri muamelelerinin istilzam ettiği bircümle evrak damga resminden ve tescil ve devir muameleleri tapu harç ve kaydiyesinden müstesnadır.

Bu fabrikaların bankaya bağlı bir şirket veya teşekkül tarafından idaresi halinde bu şirket veya teşekkülün vücade getirilmesine müteallik bircümle evrak da yukarıda yazılı muafiyetlerden istifade eder.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının haiz olacakları muafiyet hakkında kanun lâyhası

MADDE 1 — Hükûmetin 1 nci maddesi aynen

MADDE 2 — Sümerbank tarafından kurulacak demir ve çelik fabrikalarının Sümerbank namına tapuya tescili veya bunların banka ile alâkası bulunmayan bir Devlet müessesesine devri muamelelerinin istilzam ettiği bircümle evrak, damga resminden ve tescil ve devir muameleleri de tapu harç ve kaydiyesinden müstesnadır.

Demir ve çelik fabrikalarının ileride ictisab edeceği gayrimenkullerin tescillerinde de damga resmi ve tapu harç ve kaydiyesi alınmaz.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Demir ve çelik fabrikaları 28 mayıs 1927 tarih ve 1055 sayılı teşviki sanayi kanunile bu kanuna ek 3 haziran 1933 tarih ve 2261 sayılı kanunlar ile temin edilen haklardan başka aşağıdaki muafiyetlerden de istifade ederler.

A) Hükümetin A fıkrası aynen

B) Hükümetin B fıkrası aynen

C) Hükümetin C fıkrası aynen

MADDE 2 — Maliye encümeninin 2 nci maddesi aynen

Şirket ve teşekkül olarak tesisi halinde 2262 numaralı kanunun 11 nci maddesi hükümleri tatbik olunur. Demir ve çelik fabrikalarının ilerde iktisab edeceği gayrimenkullerin tescilinde de veraset ve intikal vergisi, damga resmi ve tapu harç ve kaydiyesi alınmaz.

Demir ve çelik fabrikalarının kurulmasında ve işletilmesinde 2490 numaralı arttırma, ek-siltme ve ihale kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

25 - V - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>Ş. Kesebir</i>
<i>S. İ. M. V.</i>	<i>G. İ. V.</i>	<i>Zr. V.</i>
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>F. Kurdoğlu</i>

MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen

MADDE 3 — Hükümetin 3 nci maddesi
aynen

MADDE 4 — Hükümetin 4 nci maddesi
aynen